

PRVIH 45 GODINA CENTRA ZA STRANE JEZIKE U VODNIKOVOJ

Vodnikovu, kratku ulicu u samom središtu grada, danas gotovo svi izjednačuju sa *Centrom za strane jezike* kojeg je zgrada na lijevoj strani ulice već više od četrdeset godina. Svakodnevno se pred brojem 12 stvaraju gužve jer stotine građana Zagreba koji uče strane jezike ulaze i izlaze. U toj četverokatnici u kojoj se predaje 15 stranih jezika svatko je odabrao jedan ili više njih. Naime, trenutno se u Centru može učiti engleski, njemački, francuski, talijanski, španjolski, ruski, hrvatski za strance, nizozemski, mađarski, slovenski, hebrejski, arapski, turski, perzijski i latinski jezik.

Naravno, gotovo pedeset posto polaznika dolazi ovamo učiti engleski jezik.

Tako je i počelo prije 45 godina.

Ondašnji *Tečajevi engleskog jezika*, koje je osnovao Republički zavod za tehničku pomoć uz potporu Tehničke pomoći SAD-a, počeli su krajem 1952. godine u Draškovićevoj 15a na samo 145 m² (jedan fonolaboratorij, četiri učionice i jedna prostorija za administrativne potrebe).

Iako se po današnjim mjerilima to čini skromnim, ti su tečajevi u to vrijeme bili naj-suvremenija škola stranih jezika u kojoj su prvi put kod nas primijenjene nove metode učenja.

Prvi se put jedan strani jezik, u ovom slučaju engleski, podučavao po AV (audiovizualnoj) metodi primjenom 21 magnetofona i papirnatih magnetofonskih vrpca (poklon Tehničke pomoći SAD-a), s jednim projektorom i potrebnim vizualnim materijalom.

Prvi su polaznici bili naši stručnjaci kojima je bila potrebna brza i djelotvorna jezična izobrazba, a stjecali su je u samo dvije godine (4 stupnja = 4 semestra).

Stoga je dinamika nastave bila vrlo intenzivna: devet sati nastave tjedno (po tri sata svaki drugi dan), 180 sati nastave po semestru uključivalo je i ispite na kraju stupnja.

Cilj je nastave bio da polaznici ovladaju govornim jezikom s ispravnim izgovorom, intonacijom i ritmom (zato se trećina nastave održavala u fonolaboratoriju), da pravilno rabe gramatičke strukture i budu sposobni za razumijevanje žive riječi, te da ovladaju čitanjem i pisanjem.

Kako bi cilj bio ostvariv, broj polaznika u grupi bio je strogo ograničen na 12.

Zbog kakvoće nastave i potreba društva broj se polaznika neprestano povećavao, a uvodi se nastava i drugih stranih jezika, najprije francuskoga, zatim njemačkoga i talijanskoga, te ruskoga i hrvatskoga za strance.

Sve to nametnulo je potrebu bolje organizacije nastave i ustroja administrativne službe, pa se 12. srpnja 1957. osniva *Centar za učenje stranih jezika* kao ustanova sa samostalnim financiranjem.

Problem prostorija riješen je 1961. izgradnjom zgrade u Vodnikovoj 12, a uz veliku poštivnost i vlastiti udjel zaposlenih.

Ubrzo se broj polaznika udvostručio, a idućih je tridesetak godina dosegno brojku od 5 000 polaznika godišnje. Takav uspjeh i rast poslovanja ne bi bio moguć bez visokostručnih profesora jezika koje je *Centar* znao odabrati, a i dalje ih usavršavati.

Centar je od početka njegovao vlastiti način odabira mladih profesora, zahtijevajući ogledno predavanje. Mladi profesori koji bi počeli raditi, dobivali su mentora za praćenje njihova rada i pomoć u uputama i savjetima.

Važan je dio usavršavanja i redovito uzajamno hospitiranje, koje ne provode samo profesori mentori i mladi profesori, već svi profesori *Centra*.

Stručno usavršavanje profesora unutar *Centra* nezamislivo je bez stručnih sastanaka jezičnih grupa na kojima se razmjenjuju iskustva, odabiru nastavni materijali, te raspravlja o novostima u metodici nastave stranih jezika.

Vrlo često kao gosti sudjeluju strani predavači ili izvorni govornici.

Osim stručnog usavršavanja unutar *Centra*, svi su profesori dužni sudjelovati na seminarima i konferencijama u zemlji i inozemstvu.

Profesori *Centra*, na primjer, aktivno su sudjelovali na svim konferencijama HUPE-a (Hrvatska udruga profesora engleskoga), KDV-a (Hrvatska udruga profesora njemačkoga), a članovi su udruga i profesora francuskoga i talijanskog jezika.

Dokaz kvalitete i tradicije u stručnom usavršavanju profesora jesu mnogi bivši kolege koji su danas priznati stručnjaci na područjima lingvistike i metodike stranih jezika u Hrvatskoj. Stoga je logično da su oni započeli suradnju *Centra* i Filozofskog fakulteta u Zagrebu, tako da već godinama velik broj studenata jezičnih odsjeka dolazi na metodičku praksu upravo u *Centar*.

Drugi je dokaz bogata izdavačka djelatnost, koja obuhvaća nastavne materijale kojih su autori profesori *Centra*. Nekada se *Centar* koristio isključivo vlastitim udžbenicima, a još i danas, iako je ponuda stranih udžbenika na hrvatskom tržištu golema, koriste se vlastiti udžbenici na početnim stupnjevima jer se pokazalo da brinu o posebnostima jezične interferencije.

Listajući udžbenike od prije dvadeset godina i ove današnje, uočavamo promjene u metodici nastave stranih jezika: od strogo primjenjivane AV metode u počecima, pa kognitivno funkcionalne, do najnovije eklektične metode.

Zanimljivo je koliko se pozornosti posvećivalo izgovoru i intonaciji (fonolaboratorij je bio obvezatan), da bi danas sva pozornost bila usmjerena na funkcionalnu komunikaciju (fonolaboratorija više nema, ali ima kompjutora i videa, a vježbaju se i sve četiri jezične vještine).

Kako bi svi zaposleni u *Centru* osjetili atmosferu stranih zemalja, upriličeni su zajednički izleti u inozemstvo. Profesori su *Centra* bili gosti i primali goste, svoje sustručnjake iz drugih gradova tuzemstva i inozemstva.

U kratkim godišnjim izdanjima o radu *Centra* nastojale su se uvijek spomenuti novosti u nastavnom radu.

Centar je od početka imao i obogaćivao svoju stručnu knjižnicu i primao najvažnije svjetske časopise i novine.

Centar je uvijek bio i bit će sposoban i pripravan udovoljiti potrebama društva. Kao što su nekad profesori *Centra* predavali jezik struke na mnogim fakultetima, tako danas nude tečajeve za jezik struke, pripremne tečajeve za međunarodno priznate diplome, a za njemački i talijanski jezik i posebne ispite za međunarodno priznate diplome po licenciji Goethe Istituta, odnosno Academia Italiana di Lingua. *Centar* također nudi tečajeve poslovnog jezika, rezidencijalne tečajeve, tečajeve prilagođene potrebama poduzeća, pripremne tečajeve za polaganje razredbenog ispita na Filozofskom fakultetu, posebne ispite za aktivno i pasivno poznavanje jezika, kao i sudskog tumača, intenzivne ljetne tečajeve stranih jezika u Zagrebu i hrvatskog jezika za strance u Dubrovniku u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu, individualnu nastavu i dr.

Ponuda je redovnih tečajeva proširena. Od prvotnih devet sati tjedno (3x3) danas se nudi šest sati tjedno (2x3), četiri sata tjedno (1x4), 15 sati tjedno (5x3), a samo za srednjoškolce četiri sata tjedno (2x2) u turnusima tijekom cijele školske godine.

Tako nas kratka ulica u središtu grada već 45 godina vodi u centar svijeta.